

Zelfverloochening.

<https://hdl.handle.net/1874/354279>

gla

4

ZELFVERLOOCHENING.

TE ROTTERDAM, BIJ

M. WIJT & ZONEN,

Drukkers van het Nederlandsche Zendinggenootschap.

1859.

N°. 86.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

MEMORANDUM FOR THE RECORD

DATE: [illegible]

TO: [illegible]

FROM: [illegible]

SUBJECT: [illegible]

[The remainder of the page contains several paragraphs of extremely faint, illegible text, likely a memorandum or report.]

VOORBERIGT.

Gecommitteerden van het Nederlandsche Zendelinggenootschap tot het opstellen, verzamelen en uitgeven van kleine Stukjes ter beordering van Evangelische kennis en godzaligheid, ook bij min geoefenden; — namelijk: L. MERENS, Predikant, H. E. VINKE, Th. Dr. en Hoogleeraar te Utrecht, J. MOLL, Jacobz., Predikant te 's Gravenhage, J. BRAVE, Predikant te Amsterdam, R. ADRIANI en J. J. VAN OOSTERZEE, Th. Dr, Predikanten

te Rotterdam, overeenkomstig hun ambt en hunne bediening, dat oogmerk gaarne willende bevorderen, en in uitzigt op des Heeren medewerkenden zegen, bieden het nevensgaande Stukje hunnen landgenooten aan; erkennende intusschen geene uitgave voor echt, dan welke door een hunner of door de drukkers dezes onderteekend is.

M. Wijn Stonen

ZELFVERLOOCHENING.

Wie CHRISTUS volgen wil, en den weg achter Hem niet altijd even gemakkelijk vindt, heeft nimmer regt om te zeggen, dat zulks hem tegenvalt, dat hij het zich anders had voorgesteld. De Heer, dien wij dienen, heeft er voor gezorgd, dat zijne belijders zich op het ergste zouden bereid houden. Nooit heeft Hij verzwegen wat er in gemeenschap met, in navolging van Hem voor de zijnen te wachten was. De wereld hangt eenen sluijer over het einde van haren weg en bedriegt hare dienaren. De Heer spreekt eerst met allen, die tot Hem komen, en wil dat zij de kosten berekenen zullen. Hij heeft gezegd: *de poort is eng, en de weg is naauw, die tot het leven*

leidt (1); indien uw hand of voet u ergert, houw ze af; indien uw oog u ergert, werp het uit (2); in de wereld zult gij verdrukking hebben (3). Zulke en soortgelijke uitspraken doen ons duidelijk zien, dat Hij de moeilijkheid van het volgen van Hem niet heeft verborgen. Het schijnt waarlijk, als of Hij veel eer wilde afschrikken van, dan uitlokken tot zijn discipelschap. En vooral gevoelen wij dat, als wij uit zijnen mond dien hoofdeisch van het christelijk leven vernemen: *zoo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zich zelven, en neme zijn kruis op, en volge Mij* (4).

Er is nauwelijks ééne uitspraak des Heeren te vinden, welke, toen JEZUS haar voor het eerst zijnen discipelen deed hooren, hun vreemder in de ooren zal hebben geklonken; geene ook, die in latere tijden meer vergeten en meer misbruikt is, geene die moeilijker is in de beoefening, en tegelijk meer algemeen verbindend voor ieder, die ten

(1) Matth. vii: 14. (2) Marc. ix: 43, 45, 47.
 (3) Joh. xvi: 33. (4) Matth. xvi: 24.

hemel wenscht in te gaan, dan juist deze. Zij bevat eenen eisch, zoo stellig door den Heer JEZUS gedaan, dat zij boven anderen de aandachtige bepeinzing en ernstige behartiging verdient van ieder, die het wel met zich zelve meent. Het was die overtuiging gewis, welke onze vaderen, voor de kinderen die ten Doop werden aangeboden, deed bidden: *wij bidden u, dat gij deze kinderen genadiglijk wilt aanzien, — opdat zij hun kruis, CHRISTUS dagelijks navolgende, vrolijk dragen mogen;* en hen, voor de viering des Avondmaals deed vragen: *verleen ons ook uwe genade, dat wij getroost ons kruis op ons nemen, ons zelve verloochenen enz. (1)*

Zullen wij dien eisch opvolgen naar den wil des Heeren, dan is het noodig, dien regt te verstaan, van zijne billijkheid overtuigd te wezen, en bij het besef, hoe moeilijk zijne beoefening is, tevens in te zien, dat dit niet onmogelijk is. Eenige leiding, bij de beschouwing en overweging van JEZUS' eisch

(1) Zie *Formulier om den heiligen Doop te bedienen enz. Formulier van het heilig Avondmaal*, bij de Herv. in gebruik.

is dan gewis welkom. Daartoe wenscht dit boekje allen, die het in handen nemen, in dit opzigt van dienst te zijn. Moge de lezing er van, onder den zegen des Heeren, velen goed en nuttig wezen!

Zoo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op, en volge Mij. Zoo sprak eens de Heer tot zijne discipelen, toen Hij zich met hen alleen bevond. Tot het volk was het meer zijne taal: komt tot mij; neemt mijn juk op u; mijn juk is zacht, mijn last is ligt (1).

Tot JEZUS te komen, is, zijn discipel te worden. Achter JEZUS te komen, is, zijn discipel te blijven, zich zijn navolger te betoonen. De uitdrukking is ontleend van de gewoonte der leerlingen, om Hem dien zij voor hunnen leer-aar erkenden, overal te vergezellen, met Hem te wandelen. JEZUS wil dan zeggen, die mijn discipel wil zijn en blijven, en zich betoonen, die moet bereid zijn, wat hem lief en dierbaar

(1) Matth. XI: 28, 29.

is op aarde, lust, zin en wil, al is het op zichzelf betamelijk, al is hij er zeer op gezet, af te staan, te onderdrukken en op te offeren, wanneer het hem in de belijdenis en navolging van mij zou hinderen en belemmeren. Hij moet dat voor mij en mijne zaak over hebben. Hij moet het voor mij ver-zaken zoodra ik het eisch. Ja, zoover moet hij in die zelfverloochening gaan, dat hij zelfs, is het noodig, de liefde tot het leven op-offert, en, wordt dit gevorderd, den smartelijken kruisdood voor mij ondergaat; en al-zoo op den weg van lijden en dood mij na-volgt (1). Dat zoo iets hun lot kon wezen, hadden de discipelen van JEZUS zich nimmer kunnen voorstellen. Wel had de Heer me-nigmaal daarvan tot hen gesproken, maar steeds meenden zij, dat Hij dit meer deed, om hen te toetsen, dan wel, dat Hij aankon-digde, wat werkelijk gebeuren zou. Op troo-nen te zitten, aan zijne regter- of linkerhand geplaatst te worden, eer en aanzien te ge-nieten, dat was het vrolijk verschiet, dat zij

(1) Vergelijk met Matth. xvi vs. 24 vs. 25.

zich beloofden, waarover zij vaak met elkander spraken, en waarop hunne hoop gevestigd was. Maar bij gelegenheid dat JEZUS van zijn aanstaand lijden en sterven sprak, stelde Hij ook de toekomst zijner jongeren geheel anders, dan zij tot hiertoe verwacht hadden, aan hen voor. De discipel zou gelijk zijn aan den Meester. Had men den Heer des huizes gehaat, men zou ook de huisgenooten haten. Hierop moesten zij zich bereid houden; en wie dat niet voor Hem over had, wie daartoe niet besluiten kon, hij kon ook zijn discipel niet zijn. Zoo iemand achter Hem wilde komen, die moest zichzelf verloochnen, zijn kruis opnemen en Hem volgen.

EERSTE DEEL.

EISCH VAN DEN HEER JEZUS.

§ 1.

Aard en omvang der zelfverloochening.

Waarin bestaat het verloochnen van zichzelf, zoo als dit door den Heer JEZUS

gevorderd is? zoo vraagt welligt menigeen. Die vraag is zeer natuurlijk en hare regte beantwoording is noodig, omdat men zich van dezen eisch des Evangelies meermalen òf geheel verkeerde en overdrevene, òf geheel verwarde begrippen gevormd heeft. Men heeft onder de betrachtting van dien eisch verstaan, òf wat er niet toe behoort, òf wat dien naam niet verdient.

Zelfverloochening heeft geene betrekking op hetgeen uit zijnen aard en ten allen tijde zondig en verboden is, als onreine lusten, kwade begeerlijkheden, booze driften, en onbetamelijke neigingen des vleesches. Deze moeten volgens het Evangelie niet maar verloochend, neen afgelegd, gedood, gekruisigd worden. In het bestrijden en afleggen dier lusten en bewegingen kan men JEZUS niet volgen. Zij werden in Hem niet gevonden, en konden in Hem niet gevonden worden wegens zijne onbevleete reinheid. Neen, spreekt JEZUS van zelfverloochening, dan heeft Hij het oog op onzondige, betamelijke, door den goeden en wijzen Schepper ons ingeplante en op zich

zelve geoorloofde wenschen, begeerten en genoegens, die uit onze zinnelijke natuur, onze zelfliefde en de betrekking die wij op deze wereld hebben, voortvloeijen. Denkt aan de begeerte naar een stil en gerust leven, naar de achting en vriendschap der menschen, naar een onbekrompen genot van het noodige, den wensch om van lijden en verdriet bevrijd te blijven; de gehechtheid aan onze vrienden en betrekkingen, aan ons werk, aan de goederen en genoegens die God ons geschonken heeft, en die wij met een goed geweten en een dankbaar hart tot Gods eer kunnen en mogen gebruiken en genieten. Op deze dingen heeft de eisch van zelfverloochening betrekking; want deze waren het ook waarin JEZUS is voorgegaan, en deze zijn het, waarin zijne discipelen leeren moeten Hem na te volgen.

Zelfverloochening is wat anders dan zelfbeheersching, of die wijze inteuveling van zich zelve, waardoor men zich wacht voor alle onmatigheid in het gebruik en genot der zienlijke dingen. Deze toch is die christelijke

nuchterheid en heilige bedachtzaamheid, welke alle dagen pligt en roeping is. Zelfverloochening staat hooger. Zij is niet slechts het zich wachten voor onmatigheid, maar het opofferen en afstand doen, zelfs van betamelijk gebruik en genot, zoo vaak wij daartoe geroepen worden.

Zelfverlooching bestaat al verder niet in het verachten en versmaden van het gebruik en genot der zienlijke dingen, in het zich onttrekken aan den aardschen arbeid en het verkeer met menschen, in zich te onthouden van het gebruik van spijzen, welke God geeft te genieten, in het zich opsluiten in eenzame afzondering, het zich opleggen van allerlei boetedoeningen en kwellingen des ligchaams. Zoo heeft men in vroegeren en lateren tijd JEZUS' eisch verstaan en verklaard. Er waren reeds in de dagen der Apostelen, die hun ligchaam niet spaarden, zich onthielden van spijzen, en daarin eene hoogere heiligheid zochten. Maar het Evangelie noemt dit eene eigenwillige godsdienst, en zegt ons dat de ligchamelijke oefening weinig nut doet,

en dat men niet *uit* de wereld gaan moet. Wel vermaant het, zich onbesmet te bewaren van de wereld, maar het verzekert ook, *dat alle schepsel Gods goed is, en dat er niets verwerpelijk is, met dankzegging genomen zijnde* (1). De Heer zelf, die leert, dat niet hetgeen in den mond ingaat, maar hetgeen uit den mond uitgaat en uit het booze hart voortkomt, den mensch verontreinigt, is geheel anders ons voorgegaan.

Zelfverloochening is ook niet eene eigenwillige opoffering, om wat groots te zijn of te schijnen, een gevolg van onvergenoegdheid, grilligheid en eerzucht. Zij bestaat niet in het uitwendige en in het oog der menschen vallende onthoudingen. Neen, zij is het verzaken van die betamende begeerten, van die geoorloofde genietingen, welke ons lief en dierbaar zijn, wanneer de Heer ons roept, om deze ter wille van Hem op te offeren. Het is, als Hij ons tot wachten, werken of lijden opeischt, en dat door ons niet zou kunnen geschieden zoo wij er niet

(1) 1 Timoth. iv : 4.

deze begeerte voor verzaakten, of dat genot er voor opofferden. Zelfverloochening is dus het opgeven van eigen zin en wil, plan en lust, genoeg en goed, of wat het ook zijn moge, wanneer en zoo vaak het in strijd is met de gehoorzaamheid aan JEZUS' bevelen, onze verbindtenis aan Hem en de getrouwe aankleving van Hem.

Zij is dus een pligt van eene verbazende uitgestrektheid, die geene uitzonderingen toelaat, wanneer de Heer de beoefening van dien pligt van ons vordert. Niets kan er bedacht worden zoo groot of dierbaar, hetwelk wij om zijnen wil, indien het noodig was, zouden mogen weigeren af te staan; al was het vader en moeder, vrouw en kind, huis en goed, eer en aanzien, zelfs het eigen leven. Men moet bereid zijn het kruis op zich te nemen. Wel roept Hij niet ieder een zijner discipelen tot zulke zware proeven. Doorgaans zijn het mindere opofferingen, die Hij vraagt. En het is ook in die groote openbare en geruchtmakende verloocheningen, niet alleen noch voornamelijk gelegen. De

stille verborgene opofferingen vallen vaak niet minder zwaar, en zijn in het oog van Hem, die in het verborgene ziet en den strijd aanschouwt, niet minder welgevallig, dan het geven van al zijne goederen aan de armen, of het overgeven van zijn ligchaam opdat het verbrand worde. En al kan de Heer de verloochening vorderen van alles, wat voor ons hart dierbaar is, het is toch maar alleen van datgene, hetwelk wij toch eenmaal bij onzen dood verlaten moeten. Ja, Hij vordert dien pligt alleen gedurende dit leven. Zijn eenmaal zijne discipelen uit dit land der beproeving in de hoogere gewesten overgebragt, dan wacht hen verzadiging van vreugde. Zelfverloochening behoort tot de proef van weinige dagen in de leerschool dezer aarde. In den hemel kan van haar geene sprake meer zijn.

§ 2.

Het beginsel, waaruit de zelfverloochening moet beoefend worden.

Heeft de Heer zelfverloochening van ons geëischt, Hij heeft tegelijk aangewezen, op

welke wijze die pligt naar zijnen wil door ons moet beoefend worden. Immers Hij zeide: *zoo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelven, en neme zijn kruis op en volge mij.* Die laatste woorden zijn hier van gewigt. De discipel van JEZUS moet zichzelven verloochenen in gehoorzaamheid en gelijkvormigheid aan den Heer. JEZUS is ons daarin voorgegaan. Ja, Hij heeft het daarin tot zulk eene verbazende hoogte gebracht, dat de Vader alleen kan waarden, wat het Hem gekost heeft, toen Hij zich geheel verzaakte, en tot de diepste diepte van schandelijke verguizing en onuitsprekelijk lijden is neêr gedaald. *In de gestalte Gods zijnde, heeft Hij het geenen roof geacht Gode evengelijk te zijn, maar heeft zichzelven vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende* (1). Zijn aardsche loopbaan was een keten van zelfverloochening, van zijne kribbe tot aan zijn kruis. *Hij is den menschen gelijk geworden* (2). Aan al het hunne heeft Hij deel genomen. Hunne ont-

(1) Filip. 11: 6, 7^a.(2) t. a. p. vs. 7^b.

beringen, hunne behoeften, hunne smarten, hun lijden heeft Hij ondervonden. En schoon Hij had kunnen heerschen en zich kon laten dienen, Hij was onder hen als een die dient. *Ja, in gedaante gevonden als een mensch, heeft Hij zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja den dood des kruises (1).* Gethsemané, het paleis van KAJAFAS, PILATUS en HERODES, Golgotha bovenal zijn de schouwplaatsen geweest zijner vrijwillige vernedering en gehoorzaamheid. En wie zich daar slechts eenige oogenblikken als in gedachten nederzet, hij gevoelt, hoe de Heer in waarheid den weg gegaan is, dien Hij ons ter betreding aanwijst.

't Heelal zag nooit gehoorzaamheid
 Tot zulken top geklommen;
 Daar d'Englen voor de Majesteit
 Van JEZUS' deugd verstommen (2).

Maar het is ook *daarom*, dat *God Hem uitermate verhoogd heeft, en heeft Hem eenen naam gegeven, welke boven allen naam is (3).*

(1) t. a. p. vs. 8.

(2) Ev. Gez. XLVI: 40.

(3) Filipp. II: 9.

Wat JEZUS nu deed uit gehoorzaamheid aan zijnen Vader, die Hem dit gebod gegeven had, dat moet de discipel doen uit gehoorzaamheid aan zijnen Heer, uit eerbied en liefde voor Hem, en omdat Hij het vordert. Het moet geene daad van eigene verkiezing zijn; geene onderwerping aan den nooddwang der omstandigheden. Neen, het moet eene daad van gehoorzaamheid aan den hoogen Leidsman zijn, waarbij men op Hem ziet, aan Hem zich onderwerpt. En dat moet dan ook geschieden in gelijkvormigheid aan Hem. Onder alles moet men op zijn voorbeeld zien, en al is het op oneindigen afstand, echter eenigzins daaraan trachten te gelijken, zoodat men iets van den zin en geest zoekt te hebben, welke er in Hem was.

§ 3.

Hare algemeenheid.

De Heer vordert zelfverloochening van al zijne discipelen door alle tijden. Hij sprak onbepaald: zoo iemand *achter Mij wil komen*.

Het is zoo, dat in den eigenlijken zin niet allen geroepen worden, om het kruis op zich te nemen en het leven te verliezen. Zelfs in JEZUS' dagen en in de tijden der vervolging werd dit niet van iedereen dadelijk gevorderd. JOHANNES, schoon hij er gewis toe bereid was, is van deze proef verschoond gebleven. Maar de zelfverloochening is en blijft toch eene zaak, welke van elken discipel des Heeren geëischt wordt. Tot hare beoefening wordt iedereen, schoon in onderscheidene mate, in de gelegenheid gebragt. De dingen, waaromtrent zij gevorderd wordt, zijn vaak zoo onderscheiden als de menschen zelve. Wij allen zijn aan eene menigte van zaken gehecht, en bemerken dit meestal niet, voordat zij ons ontnomen worden. Dikwerf zijn het zulke dingen, die niet onder de aandacht onzer medemenschen vallen, maar hun gewigt alleen ontleenen van onze bijzondere gehechtheid. En hoevele opofferingen worden er ook nu nog gevorderd van hem, die CHRISTUS met woord en wandel getrouw belijden wil! Hoeveel moet er verzaakt wor-

den om die gehoorzaamheid aan zijne geboden! Welk een kruis moet er ook nu menigmaal gedragen, welk lijden geleden, welke verliezen ondervonden worden, die voor het hart een zwaar offer zijn, om ze in gehoorzaamheid en onderwerping aan den Heer te ondergaan! Eigen zin en wil is zoo vaak in strijd met den wil van den Heer. En er moet zooveel in ons onderdrukt worden, zullen wij de groote les der zelfverloochening leeren.

Het is dus duidelijk, iedereen gevoelt het, zij is een pligt, die nog dagelijks door elken Christen kan en moet beoefend worden, schoon de trap, de mate en de soorten van opofferingen, die er gevorderd worden, bij den een en den ander grootelijks kunnen verschillen. De redenen daarvan kunnen wij niet altijd uitvinden. Maar hier past het ons te zwijgen, en de wijsheid van den Heer te gelooven en te eerbiedigen.

§ 4.

Hare billijkheid.

Als wij zien op Hem, die met den eisch

van zelfverloochening tot ons komt, dan gevoelen wij hoe billijk die eisch is. Immers JEZUS heeft regt om dit van zijne navolgers te eischen. Hij doet het nooit buiten noodzaak. Hij doet het altijd met de beste bedoelingen.

Of zou Hij geen regt hebben, om zelfverloochening van zijne navolgers te eischen, dien de Vader heeft gesteld tot eenen Heer en Christus, en aan wien alle dingen onderworpen zijn? Hij is ons Hoofd, onze Leidsman, onze Heer en Koning. Moeten de leden des lichaams niet doen, wat het Hoofd gebiedt? Moet de Leidsman niet gevolgd, de Heer niet gediend, de Koning niet gehoorzaamd worden? Moeten onderdanen niet meermalen opofferingen doen op het bevel van aardsche vorsten, wanneer het bijzonder en algemeen welzijn dit vordert? En zou men dan voor den Koning der Koningen, en den Heer der Heeren minder doen? Is het niet zijn op-
pergezag, dat men erkent, en waaraan men zich vrijwillig onderwerpt; is het niet trouw en gehoorzaamheid, waartoe men zich jegens

Hem verbindt, wanneer men zijn discipel wordt? Hij heeft zichzelf niet verheerlijkt, maar het is Hem gegeven door den Vader. Het is dus des Vaders wil, dat wij JEZUS CHRISTUS boven alles gehoorzamen.

En het is niet alleen het regt der verhevenheid, maar de aanspraak der liefde, die tot gehoorzaamheid dringt. Het zijn de verdiensten van onzen Heer, welke zijn regt verhoogen. Hij heeft ons gekocht met zijn bloed; Hij heeft ons gered van den dood en het verderf. Wij behooren Hem toe. Onze ziel en ons ligchaam is zijn eigendom. Kan, mag Hij dan niet eischen, dat wij voor Hem, die om onzentwil alles verzaakte, over hebben en overgeven wat ons dierbaar is, zoo vaak Hij zulks als proeve van eerbied, liefde en dankbaarheid van ons vraagt? Ja, wel heeft Hij regt, om van zijne discipelen te eischen, het kruis op zich te nemen, daar Hij voor hen het niet afgewezen, maar beklommen heeft, en geen oogenblik aarzelde om den bittersten en schandelijksten dood aan het kruis te sterven.

Hij, die zelf weet, wat verloochening is en kost, eischt haar nimmer naar willekeur, maar alleen, wanneer het noodig is, wanneer de wil des Vaders en ons heil het gebiedend vorderen. Hij is, schoon zonder zonde, in alles verzocht geweest als wij. Hij kent de menschelijke natuur. Hij weet beter dan iemand, wat de onderwerping en de gehoorzaamheid kosten, wanneer men schande en kruis moet torschen. Van zijne wijsheid mogen wij veilig verwachten, dat zij nooit buiten noodzaak het zwaarste zal eischen, dat geëischt kan worden. En hiervan zijn wij verzekerd, dat Hij zijne discipelen te lief heeft, dan dat hun bloed en hunne tranen niet dierbaar zouden zijn in zijn oog.

Eischt Hij dan zelfverloochening, het geschiedt met de beste bedoelingen. Het is om te reinigen en te veredelen, om nader te brengen, om meer vatbaar voor zijne zalige gemeenschap te maken. Het is als de onthouding, welke de geneesmeester den kranke, tot zijn herstel, voorschrijft. Het is de opoffering van het mindere, om dat met

iets heerlijkers te vergoeden. Een klein verlies voor eene groote en eeuwige winst. Zijne wijsheid en liefde moeten ons dit doen gelooven. De belofte van honderdvoudige vergelding heeft Hij ons gegeven (1). En dit staat vast, Hij zou ons niet liefhebben, Hij zou ons niet kunnen zalig maken, indien Hij anders met ons handelde en ons nooit tot zelfverloochening riep.

§ 5.

Hare noodzakelijkheid.

Zelfverloochening wordt door JEZUS ons voorgesteld als eene eerste les in zijne school, als het kenmerk van zijne ware navolgers en discipelen. En inderdaad, niets is noodiger voor onze geestelijke en hemelsche opvoeding dan juist hierin beproefd en geoefend te worden. Wij zijn zinnelijke schepselen, die maar al te veel hangen aan het geen wij zien, en bij wien de orde en het evenwigt tusschen het hoogere en het lagere, dat in ons is,

(1) Matth. XVI: 27; XIX: 29.

is verbroken. In plaats dat de geest heerschappij voert over de zinnelijkheid, is het vaak omgekeerd. Die wanorde moet weggenomen worden. Van daar dat de magt en invloed der zinnelijke natuur moet onderdrukt en te ondergebracht worden. Werd er van ADAM, toen hij nog onzondig was, ter ontwikkeling van zijne opvoeding eene proef van zelfverloochening gevorderd, in zich te onthouden van hetgeen zijne zintuigen kon bekoren; hoeveel te meer moet dit dan geëischt worden van hen, bij wien die zinnelijkheid eene schadelijke overmagt verkregen heeft, en die zonder de vernietiging van die overmagt hunne hooge en edele bestemming niet bereiken kunnen. Het is door de zonde, dat de eigenliefde in ons een vermogen bekomen heeft, hetwelk ons geheel beheerscht en verontreinigt. Het is de eigenliefde, welke ons tegen God doet opstaan, en Hem de gehoorzaamheid weigeren. Het is de eigenliefde, waardoor wij onze eigen Heer en Meester willen zijn, zonder naar God te hooren of onder Hem te bukken. Deze eigenliefde,

die bron van zoo veel kwaad, die vergiftigster van zoo veel goed moet onderdrukt en teruggebragt worden binnen de grenzen, welke zij overschreden heeft. Die eigenwijsheid, dat zoeken van ons zelve, die bedil- en heerschzucht moet afgelegd worden. De opstand, welke in ons binnenste is losgebroken tegen het hooge Bewind, dat ons andere wetten geeft, dan wij verkiezen, en op andere paden leidt, dan wij begeeren, moet gedempt worden. De mensch, die zijnen God verloochende, moet zichzelf leren verloochenen. Dat vermetel staan naar de heerschappij moet verwisseld worden met het dienstknecht van God worden. De meesterachtige knecht moet een gedwee kind worden, niet door eene geweldige magt, welke hem te onder houdt; maar door eene vrijwillige onderwerping uit eerbied, liefde en gehoorzaamheid aan zijnen wettigen Heer. En om dat te leeren en te toonen moeten er offers gevraagd en gebragt worden, offers, welke door de eigenliefde smartelijk vallen, maar door de liefde tot God kunnen gebragt worden.

Er is nog iets in ons, dat de zelfverloochening noodzakelijk maakt. Het is de onmatige liefde tot het schepsel, die ons te zeer beheerscht. De mensch is in den staat zijner verdorvenheid gelijk aan eene dwalende ster, die op hare onregelmatige loopbaan zich van het middenpunt gedurig verwijderd en daardoor licht, kracht en leven mist. De algenoegzame en volzalige God is het éénige middenpunt voor het redelijke schepsel, rondom hetwelk het zich steeds bewegen moet. Maar de zonde heeft ons uit ons standpunt verwijderd. Wij zoeken bij het schepsel, wat het niet geven kan; wij beminnen het dikwijls meer dan den Schepper; wij stellen ons vertrouwen en onze hope meer op de dingen der aarde, dan op den levenden God. Dat moet veranderen, zullen wij den hemel ingaan. Het moet God, God alleen, God boven alles in den hemel en op de aarde zijn, wien wij meer dan alles schatten, zoeken en liefhebben. Daartoe moet nu het een, dan het ander ons ontvallen. Die steunsels, waarop wij buiten God bouwden, moeten weggeslagen worden.

God alleen moet de rotssteen van ons hart worden.

Hoe meer wij ons zelve gewillig verloochenen, des te meer naderen wij tot hooger heiligheid, en worden geschikter voor de volmaaktheid. Deze toch bestaat in de geheele onderwerping van den wil aan God; en de volkomene overeenstemming en vereeniging der ziel met den Allerhoogsten, zoo dat ons denken, willen, streven en zoeken is, wat God wil, kiest en doet.

De eisch van zelfverloochening is dus noodzakelijk. De Heer doet dien eisch niet om zijnentwil, maar om onzentwil, uit liefde tot ons. Zal de zonde en de eigenliefde in ons plaats maken voor de gehoorzaamheid aan en de liefde tot God; zullen wij tot die heiligheid naderen, welke het einddoel der verlossing is, en welke bestaat in de geheele onderwerping van ons zinnen en willen, en de overeenstemming van al wat in ons is, met den wil des Heeren, dan kan het niet anders, of wij moeten onszelven verloochenen, ons kruis op ons nemen, en JEZUS volgen.

Hare moeilijkheid.

Hoe billijk, hoe noodzakelijk de eisch van JEZUS is, de zaak die gevorderd wordt, is niet klein. Zij is eene der moeilijkste lessen, die wij te leeren hebben. Zelfverloochening kan niet beoefend worden, zonder dat wij in strijd met ons zelve komen, en ons als 't ware geweld moeten aandoen. Wel valt het niet altijd even zwaar het een of ander op te offeren. Maar dan betreft dit altijd dingen, aan welke wij niet zeer gehecht zijn, zoodat het naauwelijks den naam van zelfverloochening dragen kan, ja, dien naam niet verdient. Maar als iets regt dierbaar voor ons hart geworden is, als wij, hetzij te regt of te onregt, groote waarde daaraan hechten, dan kost het overgeven pijn, wanneer het van ons ontnomen wordt; of het gewillig afstaan, waar het van ons geëischt wordt, zwaren strijd. Het is niet gemakkelijk, om van heeler harte te zeggen: *niet mijn, maar uw wil geschiede, o*

Vader! (1) De overleggingen des verstands ter neder te werpen, den opstand van het hoogmoedig eigenlievend hart te dempen, en zonder tegenspreken den donkeren, moeilijken en smartelijken weg van vernedering en lijden te betreden, dat is zwaar, zeer zwaar. Daartegen komt vleesch en bloed menigmaal op. Het is dikwijls met ons, als met JEZUS' discipelen, toen Hij ze dwingen moest, om, met verzaking van hunne schoonste uitzigten, in het schip te gaan. De eigenwijsheid en de eigenzin laten zich niet zoo ligt te onderbrengen. Vooral wordt dit moeilijk wanneer er offers gevraagd worden, die het hart doorboren, en men tot werkzaamheden en posten geroepen wordt, welke met de vervulling van onze geliefkoosde wenschen en neigingen lijnrecht strijden. Dan ontstaat er een tweestrijd tusschen neiging en plicht, tusschen genot en roeping, tusschen vleesch en geest, welke niet dan met tranen en gebeden van onze zijde, en door de krachtige versterking van boven tot den door God bedoelden uitslag brengen kan.

(1) Luc. xxii: 42^b.

Hare mogelijkheid.

Hoe zwaar de strijd ook valle, het is toch mogelijk de overwinning in dezen te behalen. Eene zoogenaamde sterkte van geest, welke sommige heidensche wijsgeeren aanprezen, waardoor men zich boven het lijden verheft, zich daartegen verhardt, de goederen en genoegens dezes levens veracht, en het gevoel voor smart en hoon verstikt, is hier niet voldoende. Het Christendom eischt wel het gevoel te beheerschen en te onderwerpen, maar wil het niet vernietigen. Het brengt ons in geen tegennatuurlijken toestand, maar het verheft ons uit de laagte, in welke wij door de zonde gezonken zijn, en brengt ons terug tot de hoogte, van welke wij zijn afgedaald. Ook die overspannen geestdrift, welke tot opofferingen besluit, in welke men zichzelve behaagt, en waardoor de cer- en roemzucht voedsel ontvangen, is niet genoeg. Dat is zooveel als den minderen lust aan den sterkeren ten offer brengen, en wierook te

ontsteken op het altaar van eigenliefde. Neen, om ons zelve te verloochenen is andere kracht noodig dan eigene kracht; een ander beginsel dan eigenliefde; er moet niet maar eene omwending, neen eene vernieuwing des gemoeds plaats hebben.

De zelfverloochening, die CHRISTUS van zijne discipelen vordert, wordt niet geleerd in de scholen der wijsgeeren, maar aan den voet van het kruis. Zij is de vrucht van het geloof in, de liefde tot God en den Zaligmaker en van de kracht des Heiligen Geestes. Zij is eene plant, die nimmer groeit op den wortel des hoogmoeds. Dan moet zij sterven, want het eene vernietigt dan het andere. Zij kan alleen leven en tieren in den grond, die week gemaakt is door ootmoed en onderwerping. Waar zelfverloochening geoeffend wordt, staat God in zijne deugden in de hoogte, en de mensch, als nietig schepsel, die niets waardig is, in de diepte; daar is God, Heer; de mensch, dienaar; God, Vader; de mensch, onderworpen kind. Dan kan men tot alles, zelfs het zwaarste bereid zijn.

Dan verlaat ABRAHAM niet slechts vaderland en maagschap en vaderlijk huis, maar kan ook zijn geliefden IZAK ten offer brengen. Dan kan JOB, na alles verloren te hebben, zeggen: *de Heer heeft gegeven, en de Heer heeft genomen; de naam des Heeren zij geloofd!* (1) Dan kan een JONATHAN, omdat God het wil, den troon voor DAVID afstaan, en zich vergenoegen met de tweede naast hem te zijn. Dan kunnen de Apostelen de schande en de smart der geeseling zich getroosten; STEFANUS zich onder de steenworpen laten verpletteren, JACOBUS het hoofd onder het zwaard buigen.

De geschiedenis toont ons in tal van voorbeelden, dat het mogelijk is te voldoen aan den eisch van den Heer JEZUS, zelfs tot het opnemen van het kruis. Hij, die het van zijne discipelen vordert, is niet alleen de voorganger, die den weg aanwijst en het voorbeeld heeft nagelaten, Hij is ook de Leidsman, de Helper, door wiens kracht wij alles vermogen, en die nooit iets eischt,

(1) Job 1: 21^b.

waartoe Hij geene hulp beloofd heeft. Hun, die in Hem gelooven, op Hem zien, en van Hem afhangen, zijn alle dingen mogelijk.

§ 8.

Hare zaligheid.

Reeds de beoefening zelve geeft genot. Zelfverloochening is eene overwinning van den geest over het vleesch, van den nieuwen mensch over den ouden. Zij brengt rust en vrede in het hart; zij verheerlijkt God; zij doet iets van het gevoelen dat in CHRISTUS was, in ons komen; ja, zij brengt ons den hemel nader.

Maar hoe heerlijk bovenal zijn hare gevolgen voor de toekomende wereld! Heeft de volgeling van, de kruisdrager achter CHRISTUS reeds hier, te midden van zijnen strijd en zijne smarten, veel genot, oogenblikken waarin hij een voorsmaak van de vreugde des hemels geniet, eerst aan het einde wordt zijne volharding bekroond. Het pad, dat hij bewandelt, loopt uit op het leven.

Leven is in Bijbeltaal geluk. En wel mag het lot van den volgeling des Heeren gelukkig heeten. Daar vindt hij in plaats van strijd, vrede; in plaats van afmatting en vermoeienis, jeugdige frischheid en kracht. Daar wordt hem ruim, heerlijk en eeuwig vergoed, wat hij hier verzaakte in gehoorzaamheid aan God en om des Heeren wil. Daar brengt de smaadheid van CHRISTUS eere aan voor de Engelen Gods; het verlies van goederen, een onverliesbaren schat; de droefheid over smartelijke ontbering, eene eeuwige vreugde.

Niet ééne verloochening hier geleerd en beoefend, of zij wordt daar door den rijken en milden Heer honderdvoudig beloond. Daar wordt aan den volgeling des Heeren het kruis van de schouders genomen, en een eerekroon hem op den schedel gedrukt. Hij bereikt het toppunt van geluk, onmiddellijke vereeniging met CHRISTUS, en door Hem met God. Daar smaakt hij verzadiging van vreugde voor Gods aangezicht; lieflijkheden aan zijne regterhand eeuwiglijk en altoos. En had hij hier beneden dagelijks te lijden

en te strijden, daar neemt zijne zaligheid toe van dag tot dag, zonder immer te worden verstoord. In 't kort, daar is een gedenkboek voor het aangezicht des Heeren, voor allen die Hem vreezen. En die hier alles wilden verliezen om zijnentwil, zij zullen het wedervinden bij Hem, die de tranen telt, de moeite en het verdriet aanschouwt, en den beker koud water niet vergeet. Door de enge poorte des doods gaat de kruisdrager achter CHRISTUS in tot de stad des levens.

TWEEDE DEEL.

WENKEN VOOR ALLEN, DIE AAN DEN EISCH
VAN JEZUS GEHOOR GEVEN WILLEN.

Eerste wenk.

De eisch van JEZUS moet niemand afschrikken en terughouden, om een waar discipel van Hem te worden, en Hem met hart en leven te dienen. Is de eisch billijk en noodzakelijk; wil Hij, die eischt, ons tot gehoorzamen in staat stellen, en het opgeofferde om zijnent-

wil, rijkelijk vergoeden, dan mag niemand alleen op de donkere zijde zien, en de lichtzijde vergeten. Wie om dezen eisch weigert een discipel van JEZUS te worden, hij bedenke, wat hij kiest. Zijn eigen ongeluk. Wat hij behouden wil, zal hij verliezen. Wilt gij ten leven ingaan, mijn lezer, dan moet gij van de dwaze gehechtheid aan de zienlijke dingen, van de ingenomenheid met uzelfen genezen worden; dan moet gij tot de onderwerping en gehoorzaamheid aan God worden teruggebracht; en dit kan niet geschieden, zonder dat gij uzelfen leert verloochenen. Wilt gij dat niet, dan sluit gij uzelfen buiten den hemel, kiest u den dood, en zegt de gehoorzaamheid aan CHRISTUS als uwen Heer op. Gij verloochent dan den naam, dien gij draagt, en schaamt u dien voor het oog der wereld. Gevoelt toch, dat gij, door het leven naar het goeddunken van uw eigen hart, en door het volgen van den zin en smaak der wereld, veel meer moet opofferen, dan gij in de dienst van CHRISTUS geroepen wordt te verzaken. Vergelijkt het eens met elkander.

Wat baat het een mensch, zoo hij de gheele wereld gewint, en lijdt schade zijner ziel? (1) Ziedaar het grootste, dat er te winnen, maar ook het ergste, dat er te verliezen is. Dat *schade aan de ziel lijden* is het zeker gevolg van den wandel naar het vleesch, van het onvernieuwd blijven in den geest des gemoeds, van het volgen der begeerlijkheden van ons eigen hart. Die schade is tot in eeuwigheid niet te herstellen. Ach! het einde van den weg der wereld bedriegt. Zoo wij de getuigenis konden hooren van allen, die dien weg tot het einde toe hebben betreden, wat al jammerkreten zouden wij vernemen; wat al vruchteloze wenschen: mogt ik nog eens aanvangen, nog eens eene andere keuze doen! Is er dus iets, dat ons moet afschrikken, het zij dan de vrees, dat dit eens ons lot zou worden.

Tweede wenk.

Wie waarlijk JEZUS' discipel wil worden, moet, bij de verbindtenis aan Hem, rekenen

(1) Matth XVI: 26^a.

op het volbrengen van den pligt der zelfverloochening. Het is gemakkelijk, met den man, die tot JEZUS zeide: *Meester! ik zal U volgen, waar Gij henegaat* (1), in een oogenblik van opgewekt gevoel te zeggen, of te zingen: *ja, U kiest mijn hart eeuwig tot zijn koning!* (2) Maar als men in zulke oogenblikken niet denkt aan hetgeen er verloochend en verzaakt moet worden om zijnentwil, dan gaan vele discipelen terug, zoodra die eisch tot hen komt, en zij zeggen: *die rede is hard; wie kan dezelve hooren* (3). Dan gaat de jongeling, die zoo even Hem voor den goeden meester verklaarde, bedroefd henen, omdat hij te zeer verkleefd was aan zijne goederen. En zij, die het woord des koninkrijks, om de heerlijke dingen, die zij daarvan verwachten, met vreugde aannamen, worden weldra geërgerd, als er verdrukking en vervolging om dat woord komen. De Joden in JEZUS' dagen zagen met verlangen de komst van den CHRISTUS te gemoet, en beloofden zich

(1) Matth. VIII: 19^b.

(2) Ev. Gez. XLVIII: 10.

(3) Joh. VI: 60^b.

alles van zijne verschijning op aarde, maar wilden zich niets laten ontnemen van hetgeen hun gewin was; niets van hunne eigengeregtigheid en aardsgezindheid, niets van het genot dezer wereld wilden zij zich ontzeggen. Zij namen eere van elkander en de eer, die uit God was, zochten zij niet. Daarom konden zij niet gelooven in Hem, die armoede van geest, reinheid van hart, honger en dorst naar geregtigheid en zelfverloochening vorderde. Zou nog niet die joodsche zin, om bij het discipelschap van JEZUS, en bij het verwachten van de zaligheid door Hem, alles te willen behouden en aan te kleven, wat de zinnen bekoort en het wereldlievend hart aangenaam is, onder ons te bespeuren zijn? Maar een Christendom zonder kruis, een geloof zonder strijd, een discipelschap zonder iets af te staan en te verloochenen, dit zal toch wel het regte niet zijn. Het staat zoo duidelijk in het Evangelie: *zoo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op, en volge Mij: dat wij geene vrijheid hebben om*

daarvan iets af te dingen, of bij het op ons nemen van 's Heeren juk, dezen eisch voor onszelven of anderen door te schrappen. Een iegelijk moet dus zichzelf onderzoeken of hij even gezind is, zich dan en daar, waar CHRISTUS het eischt, aan dezen eisch te onderwerpen, als hij gezind is, zich met de beloften van den Heer te troosten. Wie daartoe geen lust heeft, is mijns niet waardig; hij kan mijn discipel niet zijn, zegt de Heer.

Derde wenk.

Hoe wordt de lust en gezindheid om aan den eisch van JEZUS ons te onderwerpen in ons gewekt?

Eerbied voor, geloof in, liefde tot CHRISTUS kan ons alleen daartoe in staat stellen.

Eerbied en ontzag voor Hem als onzen Heer en Meester, wiens dienaren wij zijn, die regt heeft om van ons te eischen, wat Hem behaagt, en aan wien wij in alles volstrekke gehoorzaamheid schuldig zijn, die eerbied moet in ons binnenste huisvesten,

zullen wij onderhouden, wat Hij geboden heeft, en afstaan wat Hij wil verzaakt hebben. Waar dit ontbreekt, daar acht men zijne geboden voor niets, daar verzet men zich tegen zijnen wil, en wil niet bukken onder zijn bestuur. Naarmate de Heer rijst in onze schatting, in diezelfde mate dalen wij in onze eigene oogen. En omgekeerd, naarmate wij ons zelven grooter toeschijnen, staat CHRISTUS lager in onze schatting. Wij kunnen daarom geene te hooge gedachten van Hem koesteren, en den eerbied voor Hem niet te zeer aankweken; want hieruit alleen kan de onderwerping aan zijn gezag en zijne magt geboren worden.

Maar niet alleen het ontzag voor Hem, ook het geloof in Hem, als den behouder en leidsman onzer ziel, als den éénigen naam, door welken wij kunnen zalig worden, als dengenen, die met wijsheid en liefde ons lot bestuurt en al zijne beloften vervullen wil, ook dat geloof moet in ons zijn, zullen wij den eisch van JEZUS opvolgen. Dat geloof verenigt ons met Hem, doet zien op Hem,

kracht zoeken bij Hem. Daardoor komen ons zijne bevelen zoowel als zijne beloften en wegen, aangename en onaangename in het beminnelijkst licht voor, zoodat wij niet alleen bukken en volgen uit gevoel van minderheid, maar vol vertrouwen op Hem, uit overtuiging dat zijn wil altijd goed is, en dat Hij in al wat Hij beveelt en van ons eischt, onze zaligheid bedoelt.

Het is dat geloof, dat ook werkzaam is door de liefde. Hebben wij Hem lief, die ons eerst heeft lief gehad, gevoelen wij ons zoo onberekenbaar aan Hem verplicht, dan zijn zijne geboden niet zwaar, dan zijn wij opgewekt en bereid, om alles Hem toe te wijden en voor Hem over te geven, waar toe Hij roept. De liefde van CHRISTUS dringt ons om voor Hem te leven; en het geloof overwint alle dingen.

Vierde wenk.

Ieder moet voor zichzelf trachten te weten, waarin hij bijzonder moet leeren zichzelf te verloochenen; en den weg waarlangs, en de wijze

waarop de Heer het hem leeren wil, aan Hem overlaten. Ieder heeft niet hetzelfde te verloochenen. Ieders weg is niet dezelfde. De een wordt meer geroepen tot lijden, een ander tot werken; de een moet leeren wachten, een ander moet meer vurig en ijverig worden; de een heeft meer te strijden met voorbarigheid en ongeduld, een ander met traagheid. Hier is men te veel gehecht aan de eer en de goedkeuring der menschen, daar aan de goederen en genoegens dezes levens. Nu eens is het de ingenomenheid met zichzelf, dan eene te sterke verkleefdheid aan vrienden en betrekkingen, welke heerschappij oefent. Vandaar dat hetgeen voor dezen zwaar valt om te verloochenen, voor genen ligt is, omdat zijn hart er minder aan gehecht is. Wij willen nu wel verloochenen wat ons minder kost, maar niet, hetgeen ons grooten strijd zou veroorzaken. Maar de Heer houdt doorgaans zulke wegen met ons, dat Hij juist in datgene beproeft, wat ons het zwaarste valt en het meest in den weg staat. Wat dit nu bij iedereen is, moet zelfkennis, ernstig

nadenken en gebed ons leeren. En kunnen wij het daardoor niet weten, dan kunnen de omstandigheden, waarin de Heer ons brengt, de wegen, waarop Hij ons leidt, het ons ontdekken. Waar de meeste tegenstand en onwilligheid zich openbaart, waar de meeste pijn veroorzaakt wordt, daar is de gehechtheid der ziel, welke moet verloochend worden.

De wijze, waarop dit geleerd wordt, is zeer verschillend. Nu eens is het teleurstelling en mislukken van onze wenschen en plannen, dan verlies van hetgeen ons dierbaar was; nu eens is het de laster en smaad der wereld, dan de tegenwerking en belemmering, die ons in den weg komen; nu eens is het eigen lijden, dan dat onzer betrekkingen; nu eens worden wij tot stil zitten geroepen, waar wij wilden werken, dan moeten wij arbeiden, waar de rust ons liefelijk was. Maar wie zal al de wijzen opnoemen, waarop de zelfverloochening kan geleerd worden? Wij mogen daaromtrent geene keuze maken, maar moeten het aan den Heer ootmoedig en met

vertrouwen overlaten en overgeven, wanneer en hoe Hij ons wil beproeven en oefenen.

Vijfde wenk.

De Christen moet zich, ten aanzien van de beoefening der zelfverloochening, niet beoordeelen naar de meerdere of mindere mate van lijden en beproeving, die hem treft, maar naar de wijze, waarop hij zijn kruis opneemt, en daaronder JEZUS navolgt. ABRAHAM had minder te lijden dan JACOB, en toch was hij veel grooter in zelfverloochening. Het kruis in gehoorzaamheid op te nemen is meerder, dan zich, zonder dat men keus had of het kon afwenden, er onder te buigen. Het laatste is onderwerping; het eerste is vrijwillig dragen. Wij denken vaak, dat iemand een meer gevorderd en geoefend christen is, naarmate hem boven anderen meer lijden overkomt. Dat is niet zonder uitzondering waar. De zoodanige is wel meer beproefd, maar niet altijd meer geoefend. Het laatste kan men alleen zeggen van hem, die het

meeste geleerd heeft zijnen zin en wil aan dien des Heeren te onderwerpen, die bereid is te doen en te laten, te gaan en te blijven, over te geven en los te laten, te lijden en te werken, wat de Heer hem oplegt, en wiens spijs het is te doen wat den Heer welbehagelijk is, om het even wat het is. Tot die hoogte brengt het wel niemand in dit leven; maar hoe meer men in de gewilligheid, waarmede men verloochent, den Heere CHRISTUS navolgt, des te meer nadert men tot die hoogte. Men zou zeker den onwil meer onderdrukken, wanneer men oog en hart meer op den grooten Voorganger en Voleinder des geloofs vestigde. Waarom bezwijkt men zoo spoedig onder het kruis? Omdat men meer ziet op medemenschen en medechristenen, die er van verschoond bleven, en te weinig op CHRISTUS, die het kruis verdragen en de schande veracht heeft. Waarom zijn zoo velen ongezind zichzelf te verloochenen? Is het niet, omdat de onzienlijke dingen te veel uit het oog verloren worden door het deksel, dat de zienlijke dingen daarover ge-

legd hebben? Waarom klaagt men over kleine opofferingen, die soms van ons gevraagd worden, terwijl men verschoond blijft van die grootere, welke van de eerste discipelen gevorderd werden? Is het niet, omdat wij minder liefhebben, en meer vleesch dan geest zijn? Niemand wordt geroepen om het kruis op te zoeken. Wie dat doet zal er onder bezwijken. Maar wanneer het den Heer behaagt, het ons op te leggen, het dan in ootmoed en gehoorzaamheid, met het oog op Hem op te nemen, dat is zijn wil. Het is de eerste en de laatste les, die wij in zijne school te leeren hebben.

Wie tot hiertoe verschoond bleef om dit op een smartelijken weg te leeren, hij zoeke in een werkzaam leven, in getrouwheid aan pligt en roeping, met opoffering en verzaking van hetgeen daarmede strijdt, den Heer na te volgen, en daardoor bereid te worden, om, wanneer de Heer tot lijden roept, waarvan toch niemand altijd geheel bevrijd blijft, gewillig dit te ondergaan.

Maar hoe het ook thans met u zij, lezers,

of vervolgens met u worde, *zijt met de ootmoedigheid bekleed* (1). Vergeet niet, dat deze aarde de plaats van beproeving en strijd is. Zoekt hier noch rust, noch uw deel, en laat het uw hoogste lust zijn, om, *het zij uitwonende, het zij inwonende den Heer welbehagelijk te zijn* (2).

Toen in de eerste eeuwen des Christendoms vele vervolgingen tegen de belijders van den Heer werden ondernomen op last der Romeinsche Keizers, werd ook de bloeiende gemeente te Smyrna daardoor getroffen. Talloos wreede martelingen werden uitgedacht om de christenen aldaar tot verzaking van hun geloof te brengen. En mogt ook een enkele voor de foltering en bezwijken, en om zijn leven te redden, zijnen Verlosser verloochenen, de meesten verdroegen hun lot met onwrikbare standvastigheid, en gaven schoone

(1) 1 Petr. v: 5m.

(2) 2 Cor. v: 9.

bewijzen van hunne gehechtheid aan den Heer. Onder dezen behoorde ook de grijze POLYCARPUS, een der Apostolische kerkvaders en opziener te Smyrna. Zijn heldenmoed en geloofskracht is tot op onzen tijd in gezegend aandenken gebleven. Voor den regter gebragt om verantwoording te doen van zijn geloof, eischte men bij herhaling, dat hij zijne belijdenis verzaken en tot het heidendom terugkeeren zou. Dan vruchteloos! Iedere poging leed schipbreuk op zijn onwankelbaar geloof. Eindelijk riep de regter hem toe: *vloek CHRISTUS, en wij zullen u loslaten!* Maar toen hernam hij met ernst en waardigheid, — en deze taal is de bewondering aller eeuwen waardig, — *zes-en-tachtig jaren heb ik JEZUS gediend, en nooit heeft Hij mij eenig leed gedaan; hoe zou ik dan mijnen Heer en Heiland kunnen verloochenen!*

De vrome CLAUDIUS, dit verhaal mededeelende, voegde er deze opmerking bij: *dàt moet wel een goede Heer zijn, voor wien men na 86 jaar nog door het vuur wil loopen!*

Zoo deze taal der rijpste ervaring weêr-

klank vindt in uw hart, lezers! dan zult gij den eisch van zelfverloochening niet hard, maar goed en liefderijk noemen; en als van u de volbrenging van dien eisch gevorderd wordt, gewis toonen, dat ook gij voor dien Heer alles overhebt.
